

PERŽVALGA.

— Tulas Vilniaus dvarponis, V. F. Polonskis, turįs savo išleistuvę knygų, rengia spaudon illiustruotą veikalą: „Ves Sievero-Zapadnyj kraj“. Veikalas bus gans didelis, bus surinkta visos Lietuvos statistika ir ekonomiškai aprašymai šalies per tam tikrus specijalistus; ypač bus daug vietos paskirta peržvalgai miestų sąrėdos ir žemdirbystės padėjimo. — Toks veikalas, reikia pripažinti, senai yra reikalingas. Mēs šiadien neturime apie Lietuvą jokių pilnų žinių. „Pamiatn'os Knyzk'os“ gubernijų labai mažą ir sudarkytą teduoda tam reikale medėgą. Bet ar Polonskis mokės, ir norės, parašyti ir išleisti teisingą Lietuvos peržvalgą, tai kitas dalykas

— Minsko kalėjime sėdėjo jaunas, 19 metų, vaikas, kaltinamas nužudyme valdžios šnipuko. Atgal dvi savaitai į tą kalėjimą atėjo burys moterų, vis dėl pasimatymo su kaliniais. Tas vaikas gavo nuo jų moteriškas drapanas, persirengė ir laimingai su joms drauge išėjo.

— Breste parėjo didelis ekonomiškas kryžis. Pramonė sustojo ir dideanė dalis gyven-tojų pavirto į elgėtas. Iš to baisiai pradėjo platinties epidemiškos ir šėip jau ligos. Pilni ligonbučiai priversta ligonių. Didžiausis nuošintis sergančių, nes net 30%, turi džiova. — Tai vis vaisiai maskoliškos politikos Lietuvoje. Pakilkit, žmonės, ir įveskite savo valdžią, valdžią žmonių darbininkų, o išnyks badmečių žodis iš jusų atminties, jis ding's praeitėj, kaip senelių pasakojamos „pavietrės“.

— Kratos ir areštai Lietuvoje niekad nesibaigia. Štai N. 1 „Darb. Balso“ paduota visa eilė politiškų prasikaltėlių: Kupiškyje areštuota 16 žmonių — atsargos kareivių,

kurie per mobilizaciją buvo pradėję dauzyt monopolius (turbut neberekalo juos „D. B.“ pridėjo į eilę politiškųjų, nes monopoliai tai valdžios šinkiai; dauzyt tuos šinkius — tai dauzyt pačią valdžią, tapt politiškuoju...) — Kaune areštuota Juozas Meržinskas, pas kurį rado lenk. spaustuve rugpj. mėn.; jį išdavė jo pagalbininkas Trečiokas Liudvikas. — Žagarėj buvo kratos ir areštai Stungių ir Veršių sodžiuose. — Šilėnuose ant gelžkelio tarp Radviliškio ir Šiaulių arešt. Dzindolikas iš Šiaulių (apskundė Puišys iš Šiaulių), paskui krėtė jo tėvus apie Radviliškį.

Toliaus krėsta: Papreckis (apie Šidlavą), Slančauskas (apie Gruzdzius), P. Žigas (iš Kančionų nuo Jonišio; buvo suimtas, bet greitai paleido).

Liepojuje krėsta: Žvinglis, Rupšas, Galinis — Naumiestyj (Suv. gub.) — visi Kemežai, pabaigoje gruodžio. Buvo daugybė kratų ir apygardėj: Meištuose, Raugaliuose, Bubleliuose ir kitur. Rygoj krėsta pas Kazimierą Butkų, lapkr. mėn., rasta 3 knygelės ir 3 n. „D. B.“. Buvo areštuotas, dabar paleistas. Išdavė jį šnipai.

— Tam paciam num. „D. B.“ surašyta nauji šnipai ir skundikai. Kupiškyje rodė ant zapasnųjų Mauška, Leibka, Kanca ir du lietuviu (juodviejų pravardės neprisiņstos). Žagarėj: Dešimtininkai Kazdailis, Markunas, Jonas Baranaucas (murininkas), Mikalauckas su sunum, Bekterman, Ferdinandas Savickis, kurpius Meise, siuvėjas Stolaris, Cešincikas.

Kaune: Liudv. Trečiokas (Trzeciak), Aleksandrovas (šnipas), gyvena ant vagzaliaus.

— Maskvos imperateriškos techniškos mokyklės studentai, akyvaizdoje savo profesorių, susirinkime nusprendė 869 balsų prieš 7 susitreikti iki rudens, apreikšdami, kad jie ne-

benori mokinties tol, kol nebus prašalinta valdžia teip pasalingai tyčiomis žudanti savo žmones. Studentai tikisi, kad iki rudens jau nebebus ant Maskolijos sosto tirono. — Tikėkim ir dirbkim — o išsipildys mus norai.

— Ministrų komitetas uždarė Peterburge Nikolajaus I inžinierių institutą ir iškabino pasargą, kad mokslai sustabdyti. Studentai išvažinėjo po kaimas sėti revoliuciją. — Uzdaryta teipgi „Aleksandro I“ institutas kelių susinėjimo.

— Tas pats ministrų komitetas prisakė Mokslų Akademijai peržiūrėti visus raštus draudžiamus ikšiolei įvežti Maskolijon; bet M. A. griežtai atsisakė pažvelgti į tuos dalykus, tvirtindama, kad ji nepripažįsta jokios cenzūros ir nedarys jokių skaidymų literatūros ant „geros“ ir „blogos“. — Mat caro pastumdėliai netik patįs smaugia laisvą dvasią, bet nori paversti ir mokslo atstovus į savo biauraus tikslo įrankius.

— Paskutinėj sanvaitėj gavome ytin daug žinių iš įvairių lietuvių apgyventų vietų Amerikoj, apie nepaprastą judėjimą; apie rengiamas prakalbas ir susirinkimus; apie agitaciją tarp lietuvių simpatizuoti Lietuvos busimaj revoliucijai ir rinkimą jos šelpimui aukų. Dziugina širdį toki darbai. Matyt, kad lietuvių — „tautiečiai“ ir visi abelnai darbininkai, nėra dar visiškai sudemoralizuoti per apėčią mūsų čionykštę atžagareivinę „gazetinystę“. — Dirbkime, triuskimės, broliai išėiviai. Nestapčiokime kručiūdami, buk kas mus galėtų už mūsų darbus, — šelpimą revoliucijos, išvyti su botagu iš Amerikos laukan. Mūsų yra Lietuva ir mums tik apie ją kaiti, o ne kokiem ten caro valdžios pataikunam. Kodėl mēs negalime šaukti „šalin su caru“, jei jis mus ir mūsų brolius žudo? Tegul laižo jo

padus tie, katrie neragavo jo „knuto“. Mēs jį ragavom, mūsų kruvinos žaizdos dar nėra užgiję, ir sopuliai nedaleidžia jo užmiršti. Dirbkime, broliai!

Isz Lietuvos.

Pilviškiai, Suvalkų gub.

Kas brangesnis, žmogus ar arklys? Diena artinasi vaka rop. Šiurkštus vėlybo rudens vėjas draskė paskutinius suvytusius lapus nuo medžių, ir kaip Laumė-ragana šlavė juos į patvorius. Visa gyvata ka vojosi nuo to vėjo. Tiktai Pilviškiuose ant gatvių girdėtis didelis triukšmas: — klyksmas vaikų, verksmas ir laužimai rankų moterių, dusavimai vyrų: šiadien vyrai atsisveikina su savo moterims, vaikeliais, gentims ir draugais; šiadien gal paskutinį kartą mato savo šeimyną, savo prigimtą šalį, savo draugus; šiadien jie eina ant nelaimių, bado ir mirties... Jie išėina į karę, mušti niekuo nekaltus japonus. Visur, kur tik dirstelsi, verksmas, klyksmas iš ašaros — širdį spaudžia neišpasakyti sopuliai žiurintį tokią sceną nelaimių.

Negalėdamas ilgiau į tą žiurėti, traukiau į seną baznytėlę, su misle karštai pasimelsti, gal Viešpats suramįs tuos nelaimingus, gal bus lengviau jiems ant širdies. Einu pro kleboniją ir matau ant prieangio sėdi Pilviškių klebonas, kun. Oleka, kamendorius kun. Rudaitis ir vienas ukininkas, sėdi ir šnekučiuojasi sau. Bet štai per šventorių skubinais žingsniais prisiartino senyvas plikas žmogelis — tai Pilviškių zakristijonas, kuris tuo puolęs prie rankos klebono, pabučiavo ją ir suspaustu balsu užklausė:

— Ką man, jagamastėli, daryt?! eit į karę nenoriu, nes gaila pačios, vaikų, o pasprukt užrubežen nepavelija mano turtas?...

— Maspane! — tarė storai klebonas — jei tavę ragina į vainą tai eik, nes, maspane vaina tai Dievo rykštė už nuodėmes žmonių... ot tik kas žin, maspane, ar tik nepaims mano bėrius prie vainos, o tai būtų iškada!

— Tai tau, kunige, gaila ne žmogaus ir jo pačios su 4 mažais vaikais, o tik tavo bėrių, už kuriuos juk tau užmokės, jeigu paims! O kas užmokės jam už jo vargus ir kraują, kas duos duoną jo pačiam ir vaikams? — tarė pasipiktinęs kun. Rudaitis.

Daugiau nebegirdėjau, nes klebono žodžiai perdūrė mano širdį, kaip peiliu, ir bėgau iš tos vietos šalin.

Ir taip, mus dvasiški pie-mens, mokytojai doros ir nu-ramįtojai nelaimėse, stumia savo aveles į prapultį, į nasrus vargo, bado ir mirties; tuotaru tie „tėveliai“ kremtasi ir gailauja, kad nepapultų jų bėriai į karę, nors už juos užmoka, o už prazuvusį žmogų ir zuvančią jo moterį su vaikais neduoda nė kapeikos.

Gaila, kad čia nėra amerikoniškosios „Tiesos Draugystės“! Gal ji ir išaiškintų to klebonėlio žodžius kitokioje prasmėj.

Gulbinas.

Kas dedas tėvynėje.

Keletą dienų atgalios aš apturejau nuo draugo iš Lietuvos laišką, kuriame rašo daug akyvo iš dabartinio Rusijos ir Lietuvos gyventojų judėjimo, ir tikėdamas busent žednam tautiečiui akyvu, meldžiu guodotinos redakcijos „V. L.“ patalpiti į laikraštį. Laiskas skamba sekančiai:

„Senapilė (Suv g.) 18 vasario 1905m.

Mielas tautietei!

Ačiu už laišką. Man labai buna smagu, kad aš gaunu zinią nuo lietuvių pametusių tėvynę priverstinai. Jiems rodos, kad jie laimėjo liuosybę, bet veltu. Nors ten už jų pečių ir ne žiuri gudų šnipas,

bet tie ryšiai, kurie suriša su tėvynė, kurių negalim užmiršti nė išsizadėt, kad ir didžianis vargas būtų tėvynėj neprivalo niekad nutrukti. Kaslink vargo, tai tas nepameta žmonių nė laimičiausioje šalyj. Aš patėmyjau iš tamistos ir kitu laiškų, kad mūsų žmonės, iškeļiavę Amerikon, kaip darbininkai, tankiai visai užmiršta pareigas tėvynės; kad ir kaip kada meilė tėvynės juos ir traukia namon, bet jie ant to patraukimo apkursta. Jie užmiršta svarbiausią pareigą kiekvieno lietuvio — atliuosavimą tėvynės. Jie tenai mąsto ir užsiima dalykais visai kitos tautos ir interesuojasi jos reikalais. Lietuviai išėję Amerikon, atiduoda savo visas spēkas darbininkam Sujungtųjų Valstijų; padėda jiems kovot nuvertime kapitalizmo. Jie gavę progą liuosai išreikšti visiem savo nuomones ir atbudinti savo dvasią, užsiima skaitymu visokių knygu. O jiems reikėtų sugražinti mum visas fiziškas spēkas. Jiems dabar reikia grįžti Lietuvon. Musų visų mislįs apimtos nuvertimu valdzios; o kas padės mums? Juk mes negalime jau ilgiau dalaikyti tokio padėjimo! Tegul grįžta visi Lietuvon stipriejie jauni musų vyrai—žaliukai, kurie nūnėšė Amerikos pabrikuosna savo spēkas ir ir sveikata! Ar jie negalėtų tą patį veikti Lietuvoje nuveikus gudus, paaukauti spēkas Lietuvos labi? Ne reiktų save parduot už pinigus Sujungtom Valstijom... Teip tamista! meldžiu pasakyt visiem mano vientaučiam, gyvenantiem Amerikoje, tegul rengiasi ant atlikimo to didelio darbo. Tegul grįžta tėvynen, jau laikas!! Revoliucijos kibirkštis išsiplatino po visą Gudiją; visi caro garbin-tojai susiprato, po dabartinių straikų Petrapilėje. Jie neginkluoti prašė audijencijos pas carą,ėjoprašyti teisybės, bet

juos liepė šaudyti kareiviam, ir tukstančiai krito nekaltų aukų... Visi nori numesti nuožmią leteną dabartinės valdzios su caru. Darbininkai juda, kyla, žuva, bet sukelia tuomi pavyzdžiu visų dvasių ir neapykantą valdziai. Agitatoriai dirba iš visų spēkų, ir pasekmės kyla į viršų ir dar pasirodys ateinančiame laike. Kariumenė apimta baimės, ypač pošitais sumušimais gudų Rytuose; neklauso paliepinio viršininkų, ne nor šaudyti į minias darbininkų—žmonių, ne nor eiti į karę, aiškiai matydama, kad ten varo ant mirties. Smegens ministrų sukiasi į visas puses, kaip dar suvaržyti valią žmonių, sustiprinti „draugiją“ („obščestvo“ kaip gudų biurokratai kalba), ir įsteigti smarkesnes teisdarystes. Visi yra drebančiame, iš nuogaščio, padėjime. Universitetai, gimnazijos ir kitos mokyklos — uždengtos. Direktoriai gimnazijų rečia mokiniams nė tyruose. Bet mokiniam ir visuomenei mažai terupi apie tuos direktorius, nė kaip gudai šaukia, „draugija“, kuri susideda iš turtin-gų bajorų ir gaujos valdzios činovnikų, kurie minta ir lėbauja iš žmonių darbininkų prakaito. Mums dabar nerupi, nė apie jų garbę, nė caro, — visi reikalauja konstitucijos. Visos partijos socialdemokratų Gudijoje, viehyjasi. Revoliucionieriai agituoja tarp prasčiokų ir visi reikalauja laisvės tautom. Nelaimė tame, kad menkai yra žmonių galinčių stot į kovą. Tegul grįžta tukstančiai lietuvių, vieunyjasi su kitom tautom ir darbuojasi už savę, kad nepapultų iš „erelio“ nagų į lapės, t.y. kitų tautų... Teip, drauge! Man koku, aš visas apimtas nusiminimo, neapykantos. Rodos, kad galėčia, tai kalnus nuverčia. Aš rašau tą patį subatos vakarą, kada man bu-nant gimnazijoje suerzino dva-

se. Aš atsiminiau apie tavę vakare, ir panorejau tau pasiskusti ir išdėti visą, kas man širdį spaudžia ir dvasiā verzia. Dabartės, kaip žinai, laikas pilnas visokių atmainų, maištų, kraujo praliejimų, streikų, net gimnazijos uždarytos. Labiau-siai atsizymėjo inirtimu Lom-zos mokiniai. Apie juos pas-klido rustus valdziai gandas. Tik mus dar gimnazija susi-laikė. Buvo rengę demon-stracijas, bet daugelis iš vyres-niųjų skyrių nesufiko, nema-tant dėl savės naudos, tik blė-dę,—pragaišinimą vieną moks-lo metą. Musų tarpe buvo ir šnipų, kurie apie tai tuo pra-nešė direktoriui. Sušaukė kri-vulę, vakare prieš subatą, ant kurio laiko buvo tarta sukili-mas. Pedagogai susirinke pa-sišnekejo ir, zinoma, pripazino visus sukilimus už nusidėjimus ir kvailystas. Ant rytojaus, subatoj, sušaukė direktorius mokinius iš V—VIII skyrių ir pasakė kvailą tiradą. Pasakė, buk japonai dar prieš karę pa-aukavę 18 milijonų rublių ant maištų Gudijoje. Bet jis ap-siriko. Jis ir pats gal gerai supranta, kad patįs valdzios atstovai tyčia kursto žmonių širdysė neapykantą šmeizdami japonus, bet ką jis, mulkis, daugiau galėjo pasakyt? Kur rast priezastį?.. Sakė — kad tarpe musų gal yra agitatoriai, kurie vieninteliai ir kurstą mokinius prieš valdzią; bet jis juos girdi stengsis prašalinti. Sakė, girdi, mus kraują judi-ną visoki pašaliniai klausymai: tai lenkiškas, tai sociališkas, kitus dar demokratiškas, ir ki-tokių zaunų prisapaliojo. Suo-kė dailiai elgtis, girdi sulauk-sim greit geresnio medegiško padėjimo (mat jie mislina, kad mus žmonės kyla, kad padidint jiems algas!) Paskui prašė, kad jo klausytume, kai-po „viršininko“!... ir tikėjo-si, kad mes „kvailysčių“ neda-rysim... — Senapilėj, pereitą san-

vaitdienį, suėmė agitatorių Kiduolį su koku kitu draugu, einant juodviem iš spektakliaus, naktį, 4 valandą iš ryto. Kiduolius jau buvo po priežiūra policijos ir rado pas jį kokias ten socialdemokratiškas knygutes. — Stebėtina, kad jiedu pasidavė tik dviem žem-sargiam!...

Mokslas eina vidutiniškai. Teip naujo nėra. Parašyk man! Tavo draugas PERKUNO OŽYS."

— Teip tai visą laišką perrašęs čia, atiduodu ant apsvartymo visuomenės.

Žvalgas.

Politiszkos žinios.

Politiszki sanvaitės nuotikiai.

Rusija. Politiskos audros Maskolijoje tebesiaučia. Socialdemokratai ir socialistai revoliucionieriai organizuoja po visus miestus straikus, kur drauge su ekonomiškais darbininkų reikalavimais, šiosios partijos varo agitaciją politiską. Tie straikai dabar įgavo Maskolijoje labai populiarišką prasmę — kas yra negirdėtu daigtu despotizmo šalyj. Padėkim sau: — darbininkai šimtais susirenka ant bulvarų, tankiausiai ir ertosna svetainėse, ir tuojau išeiną antestradių (— pagrindų, stage) vienas po kito smarkūs oratoriai (kalbetojai), kur kalba negirdėtus Rusijos visuomenei dalykus: reikalauja žmonių valdzios; laisvės žodžio, spaudos ir draugovių; reikalauja konstitucijos ir dar kitokių politiskų permainų Maskolijoje, nuo kurių, jeigu jos įsikunytų — griūtų neapkenčiama biurokratija ir abelnai carizmas negrijtamai. Polija tik žiuri ir tyli. Suprantama, kad ji tyli nesusipraddama savo silpnybę, bet klausydama paliepių „iš augšto". Caro valdzia dar mislina papęsti naujus žabangus žmonėm...

Ir juos paspendė. Mat 4 kovo (19 vasario s. s.), šįmet, su-

kako 44-rių metų sukaktuvės nuo panaikinimo baudžiamų Maskolijoje. Tą dieną prispaustos maskolių luomos kas met darydavo dideles demonstracijas. Šįmet jos buvo rengiamos daug plačiau ir visatiniu. Apie jas, ne tik kalbėjo bet ir rašė cenzuruojamoji spauda. Caras ir jo šuniukai matė kad žemutinis žmonių klotas dirba, dirba ir dirba... vis ruošia carizmui galą; vis artina jį. Ir štai ką caras, prispirtas savo šoninių, padarė.

3 kovo išleido jis tam tikrą reskriptą, neva nukreiptą į maskolių darbininkų liaudę, kuriame prizada prileisti jos išrinktinius prie išdirbamų naujų įstatų. Nereikia mislyti, kad tie įstatatai užmainys senuosius Maskolijos „zokonus". Tai bus tik teip vadinami provincijų cirkuliarai, kuriuos kasmet gubernijų polija nužymi, o miuystrai įgaluoja (— įveda veikmėn). Prie tokių tai „įstatų" darymo caras žada prileisti paspogsoti žmonių atstovus, į kuriuos visuomet paklius ponai-piniguočiai ir kurie menką balsą galės turėt pačiame sutvėrime tų „įstatų". Jie dėl žmonių darbininkų nė norės nė galės gerą daryti. Kas yra reikalingu žmonėm, tas yra priešingu caro valdziai ir turtingiems buržuazams.

Stoka vietos nedaleidžia plačiai įsileisti į kritiką ir veidmainiškumą caro. Netikime mes, kaip netiki ir visos Maskolijos susipratę darbininkai, kad tas caro manifestas būtų išleistas gerovei šalies. Tai yra komedija, ir kaip kiekviena komedija, turi savo sparčią užbaigą. Žinoma, tie komedijantai dar nemažai žmonių siviliuos tuo manifestu, kaip visada. Prispauštųjų judėjimą biskį sudemoralizuos, ypač atitrauks nuo jo nesusipratusius. Bet kad apačioje komedijos lošiama yra didelė Maskolijos drama, į tą dručiai tikime. Carizmo spanstai, įšėlusiam

proletarijato milžinui yra per silpnūs.

Tuom pat laiku, kada caras Aleksandrovskaui palociuje pasirašė ant augščiau minėto reskripto ir ištarė veidmainingus žodžius: — „aš noriu praliet kraują už savo žmones", — jis ištarė sau baisią pranašystę. Galima laukti kad jis tikisi praliet kraują; bet tai bus kraujas pralietas ne už žmones, tik už visas nedorybes ir ir žudymus savo žmonių, ką viską jis savo vardu užtvirtindavo. Tuom pat laiku, kada komedijantai maivojosi su lapės reskriptu, Peterburgo darbininkai apšaukė visuotiną straiką. Lodzėj darbininkai mušėsi su kariuomene, kur tris darbininkai užmušta, o 42 pašauta. Lenkijoje revoliucijinė agitacija vilniomis eina per miestus, miestelius ir kaimus. Kaukazas verda. Varšavoje reikalingas visuomenei reikmenis gamina pabirkai tik su kareivių pagelba. Rostove darbininkai mušasi su kareiviais, ir keli iš jų tampa pašauti. Lietuvoj socialdemokratai tikrai ruošiasi prie revoliucijos, o Baltstogėj visi pabirkai su 10,000 darbininkų sustojo. Kunig. Vladimiras, nužymėtas per teroristus nužudyt, gauna jau kelis laiškus su grasinimais, o Peterburge ant sienų tai šen tai ten pasirodo gražiai spaudinti dekretai, kad Sergijus yra nužudytas iš valios žmonių kaipo paprastas kriminališkas kaltininkas.

Štai kokiose apystovose Peterburgo lapės išlenda su manifestais ir reskriptais.

Neprošalį bus pridurt poris žodžių apie grapo Tolstojaus nuomones revoliucijos linkui. Tas visų laisvę trokštančių idealizuotas žmogus, pašnekoje su vienu prancuzų laikraščių korespondentu, ištarė savo žodį, pasirodė kuomi esąs. Jis pasakė, kad žmonių revoliucijos Maskolijoje buti negali. Jeigu busianti, tai tik revoliucija,

teip vadinama palocinė. Girdi, žmonės pertamsūs, o valdzia perdaug galinga. Nors jis (Tolstojus) neapkenčias autokratijos, bet tą patį daras ir su socializmu... Ką sakyti ant tokių senyvo žmogaus išvadų! Jame prašneko aristokrato kraujas. Jis nuo seno įkalbinėja žmonėm alinamiem per valdzia, kad jie tik kelklupšti bandytų permaldauti savo kraulakius. Paskutiniu laiku net rašė į carą laišką — oportunistiniai laikraščiai rydami seilę tą laišką perspaudino Tolstojui ant garbės — kuriame ragino carą duoti proletarijatu keletą nuolaidų, kad tik sulaikyti darbininkus nuo socializmo įtekmes... Matai kaip filiozopam rupi vargšų labas! Gerai priezodis sako, kad tik bedoje gali pažinti savo priešus ir draugus...

Popas Gapon iš Šveicarijos parašė į Maskolijos darbininkus atsišaukimą, kuriame pavadino carą žmogžuda savo valdinių ir atsiliepia tiesiai į carą perspėdamas jį liautis su drumstimu žmonėm akių pusiau-priezadais. Ragina carą išsizadėti sosto ir stoti prieš visos žmonijos teismą, kaipo kriminalistas. Suokia darbininkus netikėti carokratijos vyliam, ir rašo, jog vyriausis revoliucijos komitetas rengia plianą visuotinam sukilimui, ir tas bus įvykdyta teip greit, kaip galima.

Maksim Gorky, kurį areštavojo Rygoje 25 sausio paliepus geg. Trepovui, dabar, 28 vasario, tapo išleistas iš kalėjimo po 2,500 dol. užstato ir išgabentas Rygon, kur turės gyventi po policijos priežiura.

Præjusioj sanvaitėj Virbailiaus muitinyčių urėdninkai sučiupo keletą šimtų dėzučių, pareinančių Maskolijon iš užsienių, su „apelsiniais" (— orange). Mat nužvelgę, kad tavorų svarumas neatsako savo vardui. Atplėšę, rado prikrauta rankoms metomų bombų. Su-

prantama, kad jų neperleido. Bet visgi labai daug jų Maskolijon įvežė, nes akyregiai sako, kad „kupčiai“ tokius „apelsinus“ jau per dvi savaitė bepertrukio gabeno iš užsienio.

KARĖ

Maskolijos su Japonija.

Vėla aptilo paskalai, apie santaikas. Vėla minios kareivių iš abiejų pusių tukstančiai plauko kraujuosna ir puola į glėbį myrio...

Jau antra savaitė einasi baisus mušys. Mukdeno apelinės liufiuoja debesise parako dumų, žemė dreba nuo kanuolių trenksmo, garuoja šiltas nekaltų žmonių kraujas, vaitojimai prieš-smertinėje agonijoje (—merdėjime) sklinda į kurčias ir bejausmes padanges. Milijonai sykių per dieną esti šaukiamas Dievas ir velnias. Bet jie kurti ant nelaimingų kaukinių, neateina ant pagalbos...

Ir vis maskoliai prakiša. Ku roki ir Nogi baigia spėstiesi į Mukdeną; lipa per savų lavonų kruvas, ant lavonų maskolų. Krauja lavonus į susnis ir stato už jų kanuoles, kaip už barikadų. Dailios barikados, žmonių kunai!... Kuropatkin ir Renenkampff zingsnis po zingsnio traukiasi atgal, o Peterburge jau viešai kalbama, kad maskoliai padarę plėną kaip-nors patogiau, su „tvarka“, pabėgti į Harbiną. Bet visos aplinkybės nurodo, kad Mukdene dar bus atlikti dideli mušiai, istoriška kova, atkartojimai mušio New Chwan-go. Vėl paplūs maskolių krauju Azijos žemė, vėl tukstančiai paguldys galvas, ir vėl maskoliai turės bėgti su „tvarka“ ar ir be tvarkos.

Nelaimingi spangiai, tie kareiviai! Argi negeriau būtų, kad jie pumetę žudymo pabukles (šaudykles, durtuvus) su-

sėstų į trukius ir važiuotų sau namon arti žemės, prisiartinus pavasariui, o muštis su japonais pasiūstų carą, jo dėdes ir popus su kunigais, kurių interesai reikalauja užgrėbti žemes?

Dalis darbu.

¶ PITTSBURG, PA. Frick Coke Co. dirbtuvėse pasirodė stebuklai, nes kompanija darbininkam nereikalavus pakėlė mokesčius. Laikraščiai pratriubijo ir kompanijom padarė didelę reklamą! Darbininkai iš visų pusių plaukia Pittsburgan, manydami esant per daug darbo, o per mažai žmonių. Reikia mislyti, kad piniguočiai suloš netikusį farsą; dabar darbai mat gerai eina, tai nori primasint iš visur stiprus pečius. (tik ne mislykit, kad kakalius, bet vyrų pečius!). Kada pamatys, kad jau gana yra darbininkų parinktinių, tada mokesčius vėl nutrenks, o silpnesnius prašals. Reklamoms yra daromos ne dėl žmonių labo.

¶ YAZOO VALEY, MISS. Atgal tulą laiką po Rytines valstijas bastėsi tokie agentai, kurie viliojo darbininkus eiti į šių apygardų miškus kirsti medžius. Daugelis darbininkų tapo suviliota ir nugabenta į tas vietas, bet jie ten rado tiesiog barbarišką nelaisvę. Vos keliem pasisekė pabėgti, kurie sugryzė apsakė kokias baisenybes jie tuose miškuose matė, kur darbdaviai pribuvėlius paverčia tiesiog į vergus — Viengenčiai! apsisaugokit nuo viliokų.

Isz Amerikos.

Neikit į senas
bažnyčias!

27 vasario į tulą episkopalu bažnyčią, Brooklyne, susirinko į keletą šimtų žmonių, palydžiant vieną mirusį savo sąparapijoną. Vos čia kunigas

išsirengė su „requem“, bažnyčios grindis baisia subraškejo ir su dideliu trukšmu visa asla įluzo. Minia sukrito į kelnores su mediniais baldais ir griozdais. Pakilo graudūs nusiminimo klyksmai ir vaitojimai. Pribuvus pagalbai ištraukė iš tarpo griuvėsių 13 užmuštų ir per 50 sužeistų. Tarpe užmuštų buvo 10 moterių, 2 vaikai ir 1 vyras. Apžiūrėjus vietą pasirodė, kad visa bažnyčia yra sena ir sutriuņėjusi. — Mat kunigai rupinosi kad tik daugiau pritraukt avelių į savo tvartą, o apie patį tvartą nepaisė.

K a m g e r i l a i k a i .

Pennsylvanijos geležinkelių kompanija apskelbė pernykščių savo veikmenės metų atskaitas. Iš jų matome, kad kompanija per 1904 m. supylė į savo maišus gryno aukso net 41 milijoną! Sulyginant tas skaitlines su skaitlinėmis bedarbių žmonių po šį šteta, vaikščiojančių kas ryts nuo vienos pabirkos prie kitos ir siulančių kapitalistam savo rankas nors už kasnį duonos, matome kas gali džiaugtis „gerais laikais“ ir dėkavoti už tuos laikus Dievui. Vienok darosi atbulai. Matome, kad tik vargdieniai eina į bažnyčias ir neša Dievui padėkas už jo „geradėjistes“ (skurdą ir badą), o turčiai, išmelžę iš darbininkų sulėtis, juokiasi iš jų kvailumo ir dėkavoja Dievui prie šampano stiklelio bei glėby mergų.

D r a s i a i v o g k j e i
t u r i d r a u g u s .

Daug buvo rašyta angliškuose laikraščiuose apie Floridos tulą tiesdary, Ch. Swayne, kurs buvo apskūstas Suv. Valst. senatui už daugybę piktdarysčių, — už sukimus ir plėšimus neteislingai nuo žmonių pinigų. Jo darbeliai prastų žmonių kalboje yra vadinami vagyste. 12 skundų tiesiog buvo baustinių 5-6 metų kalėjimo. Paprastas žmogus būtų už tuos darbus gavęs iki 60 metų už geležies redelių (—

groty). Bet kadangi čia ėjosi ne apie kokį stačioką plėšiką, o apie guvų kišenių tuštintoją, baudiką kaltų ir darytoji tiesos ant šios purvų pakalnės, tai amerikoniškas senatas svarstė tą bylą svarstė ir ant galos... šelmj-tiesdary nuteisino. — Senato sanarių pasielgimas labai aiškus: nubauzdami sukčių Swayne, būtų tuom patim perskaite nuosprendį ir ant sąvės. Ak juk mes žinome, kaip „svarios“ rankos yra daugelis iš jų.

I v e s d i n o

R o o s e v e l t a .

4 kovo š. m. Vašingtone tapė atlikta inauguracija (—vezdinimas) Roosevelto į Suv. Valstijų prezidentus. Minios žmonių iš visų kraštų teritorijos suplaukė dalyvauti iškilnėse. Iš Clevelando žmonės bevaziuodami net galą gavo: 3-čią kovo trukis išėjęs iš Pittsburgo susidurė su kitu, ir netoli 30 žmonių užmuše, o apie 40 sužeidė. — Anglekasių prezidentas, J. Mitchel, užragino visas angliakasių unijas išsiųsti Vašingtonan savo delegatus, kur ir jis su savo armija parodys prielankumą republikonų valdžiai, nors ši per visą paskutinį laiką viešpatavimo Roosevelto unijistus ir jų reikalus mindė po kojų.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Waterbury, Conn. 25-tą vasario 1905 tapo sušauktas visuotinas lietuvių susirinkimas apsvarstymo dēlei dabartinės revoliucijos Maskolijoj. Pirmiausia išrinkom vietinį komitetą dēlei vedimo tvarkos ir rinkimo aukų ant naudos revoliucijos. Komitetas susideda iš sekančių ypatų: pirmėdžiu J. S. Pruselaitis, sekretorium J. Žliburis, kasierium Pr. Jašinskas; aukų rinkėjai: St. Senkus ir Pet. Bagdanavičius. Aukų surinkta tik 5 dol.; už tai tiek mažai, kad žmonių nedaug tesurinko. Kolekto-

riai, tikimės, surinks daugiau. Pinigus, kiek turim ir kiek surinksim dar, — norint pagarsinsim per laikraščius aukautojų vardus, kiek keno aukauta, ir abelną sumą kiek turim; laikysim vienok pas vietinį kasierių tolei, kolei nebus tikro nurodymo kur siųsti. Męs nuo savęs nutarėm išrinkti vieną vyrą kaipo atstovą nuo Amerikos lietuvių, kuris turi susižinoti su lietuvių revoliucionierių komitetu Maskolijoje, o pagal revoliucionierių nurodymą, mūsų atstovas praneš mums kada pinigai bus reikalingi ir kur juos siųsti. Už atstovą nuo Amerikos lietuvių męs skiriam J. O. Širvydą („Vien. Liet.“ redaktorių).

Į dabartinę revoliuciją Maskolijoje, męs amerikiečiai per daug šaltai žiurim. Męs gerai žinom, kad mūsų broliai lieja kraują už tėvynės laisvę, o dabar gerai gana svarbi valanda dėl kovos už laisvę, kada visos po caro valdžios letena esančios tautos sujudo į tą kovą; męs gerai žinom, kad mūsų tėvynei niekas kitas neiškovo laisvės, kaip tik męs patįs, — todėl mūsų kiekvieno yra pareiga tą dalyką atjausti ir nešti mūsų broliams pagelbą, kiek išsigalim. Męs kovojantiems mūsų broliams galim prigelbėti tiktai pinigais, tai labai mažai, jeigu atsiminsim, kad mūsų broliai aukauja savo kraują, savo gyvastį, o męs vos po kelis centus! Aukaukim tačius nors po kelis centus ir tai bus gerai, tik aukaukim visi! Męs žinom, kad jiems ir pinigai šitoj kovoj gana reikalingi, reikalingi ant apsiginklavimo, reikalingi ant visokių revoliucioniškių knygų, ant atsišaukimų, ant proklamacijų. BroLIAI, visi sukruškim!

Komitetas.

Shenandoah, Pa. Garsios mūsų sostapilės lietuviai rodosi jau pradėjo busti iš nežinės

miego, pradėjo darbuotis šiek tiek apie savo viešus reikalus, nepamiršdami savo Tėvynės-Lietuvos ir savo brolių kančinių. Kaip patyriau N. 8 „V. Liet.“, tulas burelis lietuvių laikė metinį susirinkimą Tėv. Myl. Dr. ir suaukavo keletą centų tautiškiems reikalams. Nor tai menka auka, bet galima tikėtis, kad laikui bėgant pasirodys ir su didesnėmis, ir didesnis skaitlius mūsų brolių pritaras tokiems reikalams. Girdima kalbant ir apie aukas nukentejusiems nuo šiaurės meškino mūsų broliams darbininkams. Labai būtų didelė garbė Shenandoah'riečiams, kad tokį garbingą užmanymą įvykdintų ir paremtų. Ypatinčiai rodos turėtų bent šį kartą susiprasti gerokai aptukę nuo mūsų centų vertelgos. Teisybė, nekurie mūsų vertelgos ir neatsisako nuo parėmimo tautiškių bei darbininkiškų reikalų; bet visai mažai tokių tėra. Kiti, mums patarnaujanti už mūsų centus, vertelgos dar stropiau tarnauja carui, nuo kurio negauna jie nė cento, ir viešus savo brolių reikalus niekina ir keikia. Toki mat išverstpročiai...

Na, mūsų miestelio „Socijalistai“, kad žengė tai nužengė vėžio žingsniu! prieš pereito vasario balsavimo dieną visi buvo ant tokių tvirtų kojų atsistoję ir socijališka vėliava skraidė padangėse ant jų galvų; daugiau apie nieką nebuvo kalbama, kaip apie socijalizmą su pragaištim demokratių bei republikonų ir šaukė: Urai, socijalistai! Tegyvuoja socijalizmas! Reikaut gana rėkavo, bet kiteip darė — tą parodė skaitlius balsų.

21 vasario 1905 tas mūsų socijaliskas milžinas pasirodė ant molinių kojų. Visi, išskiriant mažą dalelę, mūsų socijalistai tą dieną buvo apsišmaigę spilkom, nei dudutis povo plunksnom ir didžiudamiesi rėkavo: urai! tegyvuoja

demokratai! Anot jų, „kas iš tų socijalistų nė jie gavo nė gaus; tiktai gaila, kad męs savo balsus mėtom kaip į balą, ir nevat nuo tų ubagų nieko negauni, nė lašą. „Demokratai tai visai kita“. Teisybė, broLIAI, nuo demokratų gavot... na ir ką dar gausit? Teisybė, demokratai pasirodė tą dieną visai kitokiais, ne kaip tie ubagai socijalistai: — žėdno buvo barzda gerokai apseilėta, o kaip pritruko pas „polius“ balsuotojų, tai demokratų tarnai, įtupę į roges, tam tyčia parengtas prie visų polių, leidosi žuvauti sausabarzdžių, ir gerokai apšlapinę jiems barzdas, susikrovė į roges, lyg silkes į bačką, ir atpyškėjo pas „polius“ su toms demokratiškoms žuvimis.

Ne labai džiaukites ir kryštaukite su dem.; ateitis parodys, kad ką apturėjot nuo republikonų laike straiškų, tą patį gausit ir nuo dem.; tik palaukit 1906 metų ir dem. apstatys sargais visą miestą ir prikims mieste kareivių tiek, kad net bus pavojus jums patiems ir jūsų moterėlėms nueiti į girę pasivuogauti, o kartais galit išgirsti „Ply“ kaip kad buvo Peterburge.

Nėra ką, atlikote labai milžiniška darbą, ir atlošėt šikšnosparnių rolę, sustoję į kovą, matydami katra pusė ima viršų ir jūs visi toj pusėj. Na, dem. laimėjo, o tie ubagai per visus penkis „vordus“ vos gavo 39 balsus. BroLIAI! neatbokim, ką socijalistų partija yra silpna. Jos tvirtumas ir silpnumas nuo mūsų pačių paeina. Tverkime savo kuopas, platinim socijalizmo mokslą laikykimės išvieno; tegul išnyksta iš mūsų tarpo kurie lyg žuvįs lenda į savo priešų gurba, kad tik jiems patepa barzdas ir pavėzina lyg vaikus su rogėms. Teip elgiantės, mūsų partija bus daug tvirtesnė, negu demokratų ir republikonų.

Ex-Socijalistų Draugas.

Scranton, Pa. 8 dieną vasario einant namo nakčia, Brickawne, tapo valkatų arių užpulti tris lietuviai: Baltrus Gustaitis, Ant. Labutis ir Simanas Muckus. Pirmas iš jų tapo ant smert papiautas, antras — baisia sužeistas, — kaklas jam perdurtas štilietu; dabar jis ligonbutyje. Muckus ištruko mažai kliudytas. Jis mat išsilaužė iš tvoros štakietą ir teip smagiai uždrožė per galvas vienam ir antram valkatam, kad net abudu sugriuvo į sniegą; tokiu budu Labutis su Muckum liko gyvi.

Minėti lietuviai buvo ne peštukai, geri ir teisingi. Žmogžudžiai ariai tapo sugauti ir į kalėjimą nugabenti. Bet vienam ariui, graboriui, užstačius \$4000 (po 2000 už košnų) kaucijos, tapo paliuosuoti iki bylai. Mat kad ir Suvienytų Valstijų tiesos neleidžia už žmogžudžius jokios kaucijos statyti, tai vienok valdžia, jei nori, gali neprisišaukt tų tiesų.

Ariai visi užstoja už savuosius, ir arių kunigai renka po žmones pinigus vedimui bylos, kad tik išliktų nepakarti jų vientaučiai. Mat pas Rymo katalikus ir žmogžudžiai, bile tik pasisako apie savo darbus dušių ganytojui į ausį, tai ir vel gali liuosai sau užmušinėti žmones...

Kol vyskupas bus Scrantone, galima tvirtinti, kad ariis nebus pakartas. Ariai graborjai, ariai daktarai, ariai advokatai, ariai sudžios — nėra abejonės, kad toki reikalai n'šiais ant naudos lietuviams. Airiams iš to, matyt geras gešeftas: jie užmuša, jie gydo, jie palaidoja, jie atsiima pinigus ir už dušias.

Ne gana to; niekuom nekaltą Muckų suareštavojo ir tik už 2000 dol. kaucijos paleido lygiai su žmogžudžiais. — 19 vasario tapo sušauktas susirinkimas, kuriame nutarėm bylą varyti ir tam tikslui čia pat

likos surinkta \$71,25 pinigų, o išrinkti kolektoriai eis kolektuoti po lietuvių pinigų.

Užmuštasis B. Gustaitis pajėjo iš Suvalkų gub. Marijampolės pav., Prienų parapijos, dar jaunas vyras, nevedęs.

Bacių Juozas.

Shenandoah, Pa. 21 d. vasario atsibuvo rinkimai miesto valdininkų. Be svetimtaučių, buvo subruzdę jieškoti įvairių urėdų ir lietuviai. Kadangi lietuviai jieškojo urėdų iš šalies sociališkos-darbininkiškos partijos, tai turčiai neparėmė ir per tai urėdų nelaimėjo. Iš kelių tukstančių Shenandoah valstiečių, darbininkų kandidatai vos gavo 220 balsų. Didžiausi darbininkų priešai yra mūsų karčiarninkai. Mat karčiarninkai turi alų, degtinę, ir kostamerius: — Alus ir degtinę pas mus visus ima viršų. — Pėtnyčioj 24 d. vasario karčiarninėse peštynėse tapo sužeistas lietuvis Andrius Juodbalis, kuris į antrą dieną ir pasimirė. Šioki atsitikimai tai pas mus nenaujiena — ir tai vis išeina ant biznio. Biznis iš to yra netrimis lietuviams-biznieriams: karčiarninkui, kunigui ir graboriui. Pas mus jie visi varo biznius.

Karčiarninko brolis.

Philadelphia, Pa. Prieš pereitas kalėdas susitvėrė čia lietuvių liuterių šv. Jono parapija. Šanarių skaitlius jau dvigubai pasidaugino. Jei ir toliau teip dauginsis, kaip iki šiol, tai parapija labai sutvirtės. Be abejonės tas ir galės nusiduot, nes čianyktės diktuvės jau pradeda krutėti ir darbininkai, kurie buvo išvažinėję, vėl sugrįžta į savo senasias vietas. Taigi rasis apščiai naujų parapijonų. Čia yra teipgi ir daugiau lietuvių liuteronų, ypač apie Richmondą, ale mat jie laikosi per vokiečius, norint kits nė kiek vokiškai negal;

bėda su žmonėm, išsizadančiais lietuviškos kalbos ir griebiančiais prie vokiškos tautystės, kurios nė kalbos gerai dar nemoka. Kurie gerai vokiškai gali, tie nesivadina savę vokiečiais, bet liekasi gerais lietuvišiais patrijotais, ir džiaugiasi, kad jie yra šanariais lietuviškos parapijos.

Augščiau minėta parapija gavo žemiau pasirašusįjį per savo kunigą. Dievmaldystė atsprovinėja nedėldieniais ant 12 val. vokiškoje bažnyčioje tarp 5 ir 6 gatvių ant Whar-ton str. Ne užilgo parapija nor pradėt savo locną bažnyčią taisyti. Dabar lietuviai liuteronai neprivalo prie svetimtaučių kunigų šaukties. Kokį nors reikalą turėdami arba kokių knygų norėdami, kaipo Biblijų, miš-knygių, Rojaus Darželis, nu-idavimų knygelių, Numučytųjų knygų ir tt., adresavokit teip:

Rev. P. Drignaitis,
251 N. 5-th sur.
Philadelphia, Pa.

Union City, Conn. 13 vas. atsibuvo jungtuvės (vesilė) vietinio tautiečio A. Kundroto su mergina iš Waterburio V. Geržijauckiute, kur sveteliai besilinsmindami atšiminė ir nelaiminga padėjimą mus tautos. Abigailėdami Rusijoje išskerstus revoliucionierius, ir norėdami šelpti Lietuvoj busimą revoliuciją, svečiai sudėjo jos šelpimui šiek-tiek pinigų. Potam dar pasitrusus tų namų uktveriu (gaspadorini) vėl susirinko keletas dolierių. Prisiunčiame tas aukas ir aukavusių vardus į „V. L.“ redakciją. Paminėsime tik tuos, kurie davė augščiau 25 c. (Vardai kitoj vietoj. R.).

B. Kamaitis.

Brooklyn, N. Y. 22 d. vasario čia atsibuvo susirinkimas brooklyn'iečių komiteto šelpimui revoliucijos Lietuvoje. Tapo nutarta sušaukti susirin-

kinas ant 9 dienos kovo į sve-tainę P. Draugelio 73 Grand str. Brooklyn, 3 val. po pietų, ir užkvieisti per laiškus visas Brooklyn'e esančias lietuvių draugystes, idant jos išsiųstų savo delegatus į virš-minėtą susirinkimą dėl galutinio suformavimo vietinio komiteto ir paskyrimo kandidatų į Centrališką komitetą rinkimui pinigų revoliucijos reikalams. Tapo išsiuntinėta 12 laiškų į 12 draugysčių, užkviečiant jas dalyvauti šiame šventame darbe.

Teipogi buvo pakeltas klausimas apie „Liet.“ red. pasargas prie korespondencijos nuopereito (7 vas.) brookliniečių susirinkimo. Liglaikinis komitetas, nesutikdamas su „Lietuvos“ redakcija, nutarė išreikšti jai papeikimą už demoralizavimą žmonių, subruzdusių kaip galint padėti teip didžiam darbui, koku yra revoliucija. Visos tautos, Amerikoje, renka tam reikalui aukas viešai; tą patį daro ir amerikona — nieks nesibijo pavojų iš pusės valdžios, apie ką kalba „L-va“. Ir tas dalykas nėra reklama, nes paslapčia aukų nėsurinksi čionai, Amerikoje. Čia reikia atvirai, per laikraščius ir susirinkimus, vartyt agitaciją, išrodint svarbumą revoliucijos arba kovos už laisvę, reikia skelbti reikalingumą visiems, be skirtumo partijų, šelpti tą kovą, nes ji visiems reikalinga.

Ne, draugai! Tegul bijosikas bijosi; mūsų pareiga yra nesibijoti, o daryti viską, ką tik mūsų pajėgos pavelija. Laikas veikti ir pasitikėti ant savo darbo, ne abejoti, ne bijoti prisidėti prie išliuosavimo mūsų tėvynės.

Liglaikinis brooklyn'iečių Komitetas šelpimui revoliucijos.

Susivienyimo L. A. reikalai.

S. L. A. Kuopoms.

Philadelphia, Pa. atsibuvo išlaimėjimas 10 kuopos paskirtų dovanų naudai kolonijos prieglaudai pasenusiems, koliekoms ir paliegusiems. Dovanas išlaimėjo šie numeriai: pirmą — No. A. 236 iš Lawrence, Mass. antrą — No. A. 398 iš Waterbury, Conn., trečią — No. B. 27 iš So. Boston, Mass. ketvirtą — B. 488 iš Philadelphia, Pa. Daigtai taps prisiųsti, kaip veikiai išlaimėjusieji priduos savo adresus, nes kiti gali jau kitur gyventi. Pinigiška rokunda patilps atskaitoje 10-os S.L.A. kuopos. *Komitetas.*

Naujai prisiraszė prie Susivienyimo Liet. Am.

So. Chicago, Ill. 74 kuopa

Feliksas Rocys

Petras Tautvidas

Petronė Vištartienė

Juozas Meškauckas

Worcester, mass. 57 kuopa

Nikodemus Vilkas

Petras A. Ješinskas

Pittston, Pa. 7 kuopa

Stas. Abramavyčia

Katrė Czernevyčienė,

Adom. Jablonskis

Viktorija Jablonskienė

Jonas Bindokas

Fran. Vaikšnīs

Ona Vaikšniėnė

Juoz. Ignatavyčia

Jurgis Skalandžianas

Fr. Jezerskis

Mikas Abramavyčia

Pijušas Bukevyčius

Petras Bernaukas

Ona Bernaukienė

Westville, Ill. k. 29 dr. P. ir P.

Jonas Dervinis

Kazys Akamavyčia

Kazys Tamošaitis

Baltrus Blažaitis

Vincas Viržbauckas

Fr. Poška

Fr. Dailydė

Brooklyn, N. J. 83 k. dr. Dram.

Adomas Klevinskas

Antanas Dinublis

Jonas Daukša

Jurgis K. Kairaitis

Antanas Vizliauskas

Spring Valley, Ill. 46 kuopa

Jonas Szambrinkas

Antanas Misiunas
Jiėva Žemaitienė
Courtney, Pa. 92 kuopa
Juozas Stasiukelis
Adomas Vilkas
Nikodemus Cziziunas
Stasys Dovydauskis
Barbora Dovydauskienė
Pana, Ill. 82 kuopa
Juozas Karpavyčia
Hastings, Pa. 25 kuopa
Kazimieras Paulaukas
Antanas T. Žurauckas
Mahanoy City, Pa. 31 kuopa
Martinus Petrikas
Mt. Carmel, Pa. 52 kuopa
Viktorija Bagdonienė
Jonas Szukis
Franas Urbanavyčius
Plymouth, Pa. 53 kuopa
Juozas Balyta
Antanina Balytienė
Juozas Marčiukaitis
Krisius Krisiulevyčia
Marcelė Krisiulevyčienė
Franas Gvazdauckas
Edwardsville, Pa. 1 kuopa
Jurgis Lutkevychius Jr.
Juozas Zenaitis
Julius Gurevyčia
Plymouth, Pa. 37 k. dr. Vytauto
Peliagija Suckienė
New Britain, Conn. 34 kuopa
Mikalina Krivatskiute
Jonas Szeštakauskas
Marė Szeštakauskienė
Stasys Garkauskas
Ona Petuškiene
Marė Stepulevyčienė
Jieva Stepulevyčienė
Marė Tutliute
Tam. Jankauskas
Newark, N. J. 27 kuopa
Fortunatas Mazdeika
New Haven, Conn. 84 kuopa
Kuneganda Taragauskienė
Adomas Andriusis
Marė Daujotienė
Philadelphia, Pa. 10 kuopa
Simanas Mikalaitis
Katrė Velykienė
Jurgis Szukzda
Uršė Naujalienė
Zofija Vitoltienė
Elizabeth, N. J. 3 kuopa
Domininkas Brazinskas
Motiejus Brazinskas
So. Boston, Mass.
Baltrus Baranauckas
Ona Mickevychienė
Juozas Szreimikis
Ona Zvairaičiute
Minersville, Pa. 13 kuopa
Juozas Ališaukas
Konstancija Ališaukienė
Magdė Gelumbaškiute
Cleveland, Ohio. 14 kuopa
Aniols Galinis

Petras Szvinčionis
Antanas Sideravyčius
Grasilda Povylaičiute
Breslau, Pa. 68 kuopa
Juozas Lukoševychius
Magdė Lukoševychienė
Jersey City, N. J. 50 kuopa
Jonas Klimašaukas
Antanas Mikalauckas
Magdė Mikalauckienė
Teresė Mačiulienė
Baltimore, Md. 64 kuopa
Simas Latonas
Benediktas Maldutis
So. Boston, Mass. 83 kuopa
Juozas Jankauskas
Allegheny, Pa. 86 kuopa
Petras Grigaliunas
Jonas Juringiavyčia
So. Boston, Mass. 72 kuopa
Dr. Lietuvaicių
Teklė Butkevychienė
Lelijana Tečiulauškiute
Marė Mačioniute
S. Boston, Mass. 48 k. dr. š. Kaz.
Jonas Balčiunas
Simas Karalius
Rafolas Stankevychius
Jonas Stozdas
Jonas Jacinavyčius
Adomas Jacinavyčius
Andrius Povylauckas
Waterbury, Conn. 11 kuopa
Jonas Pranulis
Vlad. Leščinskas
Aleksandra Kulbokiute
Martin. Dusevyčia
Barbora Kumpiute
Magdė Gaudoniute
Simon. Jakubauskas
Ona Jakubauskienė
Adomas Ačas
Jogase Ačienė
Damielė Butkunienė
Agota Mačioniute
Martin. Bielkevychia
Jonas Voveris
Agota Grinčionienė
Tamošius Kumpis
Petronė Janušaičiute
Uršulė Szenešute
Petronė Szvedziute
Antanas Režas
Antanas Bardauckas
Alena Guokienė
Chicago, Ill. 86 kuopa
Petras Radziunas
Martinus Globis
Los Angeles, 72 kuopa
Magdė Alianskiute
Maži vaikai prisirašę.
Philadelphia, Pa. 10 kuopa
Steponas S. Urbukas
Juozas A. Ruškutis
So. Boston, Mass. 32 kuopa
Julijonė Westfieldziute

Minersville, Pa. 13 kuopa
Stella Ališaukiute
Waterbury, Conn. 11 kuopa
Algirdas Kukaitukas
T. Astramskas.
S. L. A. sekretorius

Revoliucija Lietuvoj.

Revoliucija Lietuvoje buvo prasidėjus. Apsireiškė tai visuotiniais streikais ir demonstracijomis. Laikas buvo nepatogus: žiema, šalta, neprišienota. Pavasaryj ir vasarą laukiama visur. Japonų karė sugriauš carizmą, nors ji pradėta buvo jo pastiprinimui. Lietuvių Socijaldemokratų Partija organizavo ir vedė kovą, nes kitos tokios revoliucijinės organizacijos pakol dar nėra Lietuvoje. Ji išleido savo atsišaukimus; viename Kauno mieste jų paleista 500 egz. Pastatyti ekonomiškai ir politiškai reikalavimai. Jie tai yra ir bus de-ryba kovos, po jaja ir bus vedama kova.

Žemiau pridėtieji reikalavimai įdėti visuose vietiniuose (Lietuvoj) atsišaukimuose, tik pirm to pridėti keli žodžiai atsišaukimo į vietinius darbininkus.

Ko mes reikalaujame.

I. Kad tuojaus būtų pabaigtas karas.

II. Kartu su kitomis tautomis stengdamies nuversiti caro valdžią, mes jau dabar einam išvien su maskoliais darbininkais, pradėjusiais kovą už konstituciją, ir pripažįstame reikalingu šitokias permainas dabartinėje tvarkoj padaryti:

1) Panaikinti visus ypatingus prispaudimus ar tiesas tautų, tikėjimų ar draugijinių luomų;

2) Išliuosuoti visus, politiškus ir tikėjimiškus prasiškaltėjus;

3) Pripažinti nelicėdijomis be sūdo paliepimo ir ypatas ir jų triobas;

4) Leisti visiems liuosai kal-

bet, tikėt, rinktis, rištis į kuopas ir straikuot;

5) Įvesti mišiciją vietoje dabartinės armijos:

III. Kada caro valdžia taps panaikinta, jos vieton bus įvesta konstitucija. Sulyg konstitucijos Maskolijoj reikalaujame, idant ji dėl tokių tautų, kurios tautiška yra subrendę ir nori patyvaldystę (autonomiją) įgyti [kaip Lietuva, Lenkija, Finlandija, Mazrusija ir kitos] leistų prisidėti prie naujai tveriamos viešpatystės išliuosoro noro.

IV. Santikius tarp susirišusių tautų išaiškis ir sutvarkys tam tyčia įkurtas seimas (parlamentas) š atstovų susivienijusių šalių.

V. Suvienuotoj Viešpatystėj Lietuva bus, kaipo atskira valstija, o jos politiškas surėdymas taps sutaisytas pačių žmonių, gyvenančių Lietuvoj. Valdžia bus pavesta žmonių atstovams išrinktiems į Vilniaus seimą, visuotinu, lygiu, slaptu ir betarpiniu (tiesinoju) balsavimu.

VI. Reikalaujame, idant konstitucijinis Lietuvos surėdymas demokratiškai būtų sutaisytas valdžia nuo pačių žmonių prigulėtų ir visoms, nors maziausioms tautoms, joje begyvenančioms, būtų suteiktos lygios tiesos.

VII. Reikalaujame: 1) tiesos visados darbą turėti (jeigu kartais uždarbio pritrūktum, krašto valdžia privalo mums darbą parupinti); 2) įstaigų apgynimui reikalų darbininkų, kurios privalo būti jų atstovų rankose.

B. Įvykinimas visų čia paduotų reikalavimų pavestas taps tam kartui susitaisyusiai krašto valdžiai.

Liet. Socijaldemokr. Partija.
12 Sausio 1905 m. Vilniuje.

„Vienybės“ redakcija telephonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

*Proletarijai visų šalių
eikite išvien!*

MUSŲ REIKALAVIMAI*

Mūsų streikuojanti darbininkai Rygos pabirkų ir dirbtuvių statom šiuos reikalavimus, kurių išpildimą reikalauja ir kitų miestų darbininkai. Jei darbdaviai-pabrikantai sutiks išpildyti žemiau paduotus reikalavimus, tai mūsų streikuojanti darbininkai sutinkam eiti prie darbo, kaip tik Rygos Federatyviškas Soc.-Dem. Komitetas apgarsis, kad straiikas pasibaigė.

1) 8 valandų darbo diena.

2) Panaikinimas akordo ir feirabendo darbų, bet jei toks darbas bus reikalingas pabirkantui, tai jis moka dvigubą prekę darbininkams.

3) Dienos alga turi būti ne mažesnė per 1 rub, kaip vyrams taip moterims.

4) Prie išdirbimo įstatymų palaikymui tvarkos pabrūkė, arba dirbtuvėj dalyvauja darbininkai, kurie kontroliuoja, kad jie būtų pildomi.

5) Dėl išrišimo ginčų tarpe darbdavėjų ir darbininkų tveriasi komitetas iš atstovų darbininkų ir darbdavėjų vienosidame skaitliuje ir su vienosidoms tiesoms.

6) Panaikinimas striuopų (bausmių).

7) Jei patikas arba dirbtuvė sustoja ne iš priezasties darbininkų, tai už tas dienas, kurias stovėjo pabirkas arba dirbtuvė mokama pilna alga.

8) Apsaugojimas darbininkų senatvės, išmokama pilnai pensiją nelaiminguose atsitikimuose laike ligos išmokama alga ir liuosas iširinkimas daktarė, kuriam užmoka pabirkos.

9) Atliuosavimas moterių nuo darbų per 6 nedėlias (savaites) prieš gimdymą ir per 6 savaites po gimdymo, užmokant visą algą per šį laiką.

*) Perspaudiname iš nuorašo prisistų mums redakcijos „Darb. Balso“. Red.

10) Panaikinimas moterių darbo naktimis.

11) Vaikai iki 16 metų nepriimami prie darbų.

12) Panaikinimas kratymų darbininkų.

13) Pagerinimas dirbtuvių prasmėje apsaugojimo darbin. sveikatos, — paveizdan, įtaisymas ventiliacijos ir tt.

14) Pabrikai savo kaštais įtaiso pabirkines mokyklas ir knygynus pačių darbininkų prižiurimus.

15) Subatoms darbas pasibaigia suėjus 2 valandai po pietų, be pamažinimo algos.

16) Išmokėjimas algos kas nedėlia ir laike darbo.

17) Už dalyvavimą prie streiko nė vienas darbininkas neturi būti pašalintas.

18) Už visas nedirbtas dienas laike streiko užmokama alga.

19) Kas link vietinių reikalavimų atskiriuose pabirkuose ir dirbtuvėse, tie reikalavimai esti išrišami tik darbininkų su darbdaviais.

Rygos Soc. Demokratų Federatyviškas Komitetas.)*

P.S. Rygoj laike streiko išleisti lietuviški atsišaukimai:

1) Prisivienykim prie Peterburgo darbininkų — 900 ekz. (Su parašu L.S.D. Rygos org.)

2) Nepasiduokim ir tęskim visuotiną streiką — 400 ekz. (L. S. D. Rygos organizacija).

3) Musų reikalavimai — 500 ekz. su parašu Federatyviško Komiteto.

Užbaigiant organizuot Lietuvių Socialistų Partiją Amerikoje.

Šiuomi trumpai pranešame visiems Amerikos lietuviams, ypatingai musų broliam darbininkam, kad nuo 1-mos Kovo š. m. Lietuvių Socialistų Partija Amerikoje pradeda savo gyvastį — ji galutinai jau suorganizuota.

*) Prie jo priklauso visos esančios Soc. Dem. organizacijos ir varo bendrą darbą.

Cia žemiau paduodame žinot, koku būdu tas įvyko.

Praėjusiuose metuose kelias mus vienuose, iš darbininkų inteligencijos, karštai trokštančių suvienyti Amerikos lietuvius darbininkus po raudonu vėliuku socializmo, užmanė sutverti darbininkų-socialistų partiją, kuri dalyvautų šios šalies politikoje, per rinkimus, remdama socialistų kandidaturą, ir kuri lavintų lietuvius socializmo filiozofijoje, priruošdama iš jų gerus valstiečius ateinančiai naujai socialistiškai draugijai. Pradžiai ir atlikimui to darbo — tvėrimui partijos — tie vienučiai išrinko iš savo tarpo Liglaikini Komitetą, kuriam ir pavedė tą visą veikalą. Minėtas komitetas pradėjęs darbuotis pirmiau bandė pradėti organizavimą per laiškus. Bet tas pasirodė labai kėblum ir neparankiu būdu. Taigi komitetas paskiau atsišaukė su tuom tikslu per Amerikos lietuviškus progresyviškesnius laikraščius. Nėra reikalo čia atkartoti tą, kas buvo tuose atsišaukimuose: skaitytojai juos tai viename tai kitame iš laikraščių turėjo progą užtikti*). Nenorėdami užimti per daug laikraštyje vietos su plačiais išgaliais, pasikakinsime viską perduoti trumpai. Gana bus pasakyti, kad iki paskirtos dienos suorganizavimui partijos — 1-mos Kovo š. m. — atsišaukė prie to užmanymo gana apstus skaitlius susipratusių lietuvių-darbininkų.

Liglaikinis Komitetas šiuomi užbaigdamas savo pasiuntinystę perstato savo pasitrušimų rezultatus.

Žemiau paduodam lentutę, kiek iš viso iki to laiko prisidėjo prie L. S. P. A. kuopų ir

*) Norintiems vienok dar sykį juos perskaityti nurodome, kur patilpo: „Vien. Liet.“ 49 n. 1904; 5 n. 1905. „Lietuva“ 51 n. 04; 7 n. 05. „Darb. Vil.“ 51-52 nn. 04; 6 n. 05. „Spindulys“ 13-14 nn. 04; 6 n. 05.

ir pavienių (nb. kuopų numeri yra taip įnešti į centrališką knygą kaip čia paduoti. Todėl malonės kiekviena kuopa ant savo knygučių užrašyti tokį num. kuopos, kaip čia yr).

1. Philadelphia, Pa. sąn.	17
2. Scranton, Pa.	19
3. Cleveland, Ohio	6
4. Chicago, Ill.	15
5. New Britain, Conn.	17
6. Pittsburg, Pa.	12
7. Bluefield, W. Va.	5
8. Trenton, N. J.	3
9. Wilkes-Barre, Pa.	10
10. Mt. Carmel, Pa.	10
11. Newark, N. J.	8
12. Springfield, Ohio	11
13. Traverse City, Mich.	10
14. Baltimore, Md.	35
15. Minersville, Pa.	11
16. Meriden, Conn.	9
17. Brockton, Mass.	7
18. Collinsville, Ill.	9
Pavienių iš visur	29

Iš viso 243

Dailus, kaip matome, burelis. Beto girdėtis dar, kad ketina pradėti organizuoti lietuvių-darbininkai Brooklyne ir New Yorke. Chicagoje nori susitvert net antra kuopa. Tokiem ketinimam siunčiame širdingus linkėjimus, ir trokštame, kad jie kuogreičiausia išsipildytų. Tvirtai tikime, kad visuotinas judėjimas proletarijato, pakrutis ir sukels į darbą visus pirmiečius ir visus tuos lietuvius darbininkus, kurie dar yra atsilikę nuo savo luomos reikalų. Nematome dar savo tarpe lietuvių darbininkų iš taip skaitlingai apgyventų kolonijų, kaip Waterbury, Bostone, Shenandoah ir k. Bet turime viltį, kad mūsų partijos spēkos išsiskries po visą šią plačią teritoriją, kur tik likimas yra užmetęs mus brolius darbininkus. Kelkitės, broliai-vargdieniai, skubokit, kol dar galite būti naudingais savo gerovei! kol dar jūsų jaunos dvasiškos ir fiziškos spēkos nėra iščiulptos per kapitalą ir per įvairius tvirkintojus

draugijos! eikite į kovą tada kol dar galite pakelti rankas; nes nesirupindami viešu politikiškuoju gyvenimu ir savo reikalais, kaip reikalais proletarijato, greit ir čia „laisvoje Amerikoje pajusite ant savęs baisaus despotizmo retežius!..

Paduoti nubalsavimui dalykai 49-tame n. „V.L.“ ir kit. laikr. persistato šiaip:

1. 113 balsavo kad nauja organizacija turi vadintis Lietuvių Socialistų Partija, ir kad ji būtų savystovė.

2. Į Centr. Kom. 100 balsavo šiuos: organizatorium K. Rutkų (prie kò 1 balsavo P. Mikolainį iš Ellis Island ir 15 J. Jančauską iš Chicagos); sekretorium J. O. Širvydą; kasierium Drą J. Šliupą.

3. Spaustuvę paimti balsavo 118, neimti 1. (Prie to buvo 1 balsas, kad partija imtų sau už organą kurį nors iš dabar išeinančių Am. liet. laikraščių, o 6 balsai kad už organą paimti „Vien. L.“)

4. 2 balsai buvo kad nauja partija susivienytų su S.L.L.

Likusi dalis atsisaukusių ne balsavo visiškai.

Paskirta tam tikra komisija, sudavadijimui naujos partijos reikalų ir šuskaitymui balsavimų, štai ką turi pranešt:

1. 1905 m. 1-mą d. Kovo (March) Amerikoje susitvėrė nauja lietuvių darbininkų partija ir priėmė vardą: „Lietuvių Socialistų Partija Amerikoje“.

2. L.S.P.A. nepriklausys tiesioginiai nė prie vienos iš dabar esančių Lietuvoje politikiškų partijų, neigi prie amerikoniškų partijų. Vienok L.S.P.A., budama grynai darbininkų partija, pripažindama tarptautiškąjį socializmą vieninteliu išganymu darbininkų kliafos, stengsis eiti politikoje pervien su viena iš grynų socialistų partija, minėtina, čia Amerikoje — su „Socialist Party“, Lietuvoje gi su Lietuvių Socialdemokratų Partija

(Plačiau apie tai bus su laiku išdirbta mūsų programe).

3. Į Centrališką Komitetą didžiama balsų išrinkti šie:

organizatorium K. Rutkus iš Cleveland, Ohio.
sekretorium J. O. Širvydas, iš Plymouth, Pa.
kasierium Dr. J. Šliupas, iš Philadelphia, Pa.

4. Spaustuvę nuo Chicagos liet. soc. kuopos paimt į L. S. P. A. savastį ant sąlygų mėnesiniais išmokėjimais.

5. Mėnesinė L.S.P.A. draugų duoklė šiuomtarpu lai bus apnormuota ant 15 centų — palaikymui Partijos reikalų.

Uzbaigdamas tą pranešimą Liglaikinis Komitetas nuima nuo savęs visas pirmiau ant jo uždėtas pareigas, organizavime partijos, ir paveda L. S. Partijos vadžias išrinktam Centrališkamjam Komitetui.

Nuo savęs dar turime pridurti porą žodžių į kuopas. Stambiausia naujos partijos parama yra kuopos. Jeigu kuopos dauginsis ir daugis skaitlių savų sąnarių, partija atsieks savo tikslą. Jeigu kuopos yra drutas, tad ir dvase daug gali tesėti. Kuopų pareiga yra nenuleisti iš akies, kad mes susitvėrėm partiją ne pasirodymui svietui, bet darbui. Tad ir dirbkime! Dirbkime, kaip kas išsigali. Intelligentai tegul rašo sociališkus raštus, o partija juos atspaudis ir, su pagelba savo sąnarių, platys tuos raštus ir skleis naują laisvės idėją. Kuopos ir pavieniai tegu rupinas kuostropiausia didinti ir tausyti partijos materijališkas spēkas. Apart reguliariškų įmokėjimų mėnesinių, reikia dar surasti pašalinius kelius, kuriais turi but didinamas agitacijos fondas: vieni turi rengti tam tikslui teatrų, balių, pikninkus; rinkti aukas per krikštynas, vestuves, varduves. Įtaisyti tam tikras sociališkus raštų lioterijas. Kiti rengs prakalbas, susirinkimus, apvaikštėjimus darbinikiškų jubilė-

jų, demonstruos prieš kapitolo šėlimus, agitavos prie kiekvienos progos, ir kur tik susirenka mus broliai darbininkai išrodydami netikumą dabartinės tvarkos, išaiškindami priežastis darbininkų skurdo ir privadžiodami, kad tik socializmas išgelbės milijonus beturčių iš dabartinės vergijos. Štai mūsų pareigos, štai pirmi žingsniai mūsų darbo.

Te gyvuoja Lietuvių Socialistų Partija Amerikoje!

Te gyvuoja tarptautiškas socializmas!

Liglaikinis Komitetas.

Isz visur.

Uzbaigoje pernykščių metų Anglija pasigyrė, kad jos garnizonai, esantieji Rytinėje Aprikoje, jau padarę ten galutiną tvarką, kurią ardė per ilgą laiką tulas vietinių nomadų vadovas, Mohammed Abdallah, pramintas Pasiut-Mula. Buvo paskalas net kad Pasiut-Mula esąs užmuštas. Pasirodė, kad pasigirta buvo per anksti. Pasiut-Mula ne tiktai netapė sumuštas ar užmuštas, bet apsiereiškė apielin-kėse Abbia su didesniais pulkais savo pasekėjų, kur sugavo daugelį urėdininkų, įstatytų per Anglijos įtekme, ir užmušė. Tokies simptomai reiškia tą, kad anglų užgrotoje teritorijoje, Aprikoj, greitai gali pareiti naujos karės, nauji kraujo gožimai — vis vardan anglų nešamos kultūros.

Iš Konstantinopolio girdisi, kad Arabijoje kyla revoliucija. Ji prasidėjo, provincijoje Yemen, ir dabar užima vis didesnius plotus; revoliucijonieriai užgriebė keletą miestų, o turkiški kareiviai noriai pereina į insurgentų pusę. Mat jiems vis tiek kur nebut, bile tik jiems pasiplešt. O laike sumišimų tam tikslui esti gera proga.

Aukos Revoliucijos reikal.

Union City, Ct. junktuvėse Kundroto!

Agota Kamaitienė	25
V. Balinska	25
J. Baraskursk	25
G. Karalina	25
J. Rudaitis	25
J. Minuta	25
A. Braziena	25
E. Implotienė	30
M. Bizlska	25
J. Waješis	25
O. Arlaukienė	25
J. Minuta	75
A. Grgiienė	25
B. Kliučinska	100
P. Trumboka	60
Ona	25
K. Wajsukauckas	25
K. Walevyčius	25
K. Ezberka	25
A. Kuntrotas	25
Smulkesnių	1,21

Viso \$7.86

Bronislaw Kamaitis.

Kingston, Pa. krikštynose pas P. Budzeiką.

Mot. Motiejunas	25c
Fr. Andriejauckas	25
I. Rygelis	25
A. Rygeliene	25
P. Rygelis	25
A. Andriejauckiene	25
Petranė Motiejuniene	25
Aug. Gustaitis	25
A. Vaitutonis	75
Ona Jevašaućkiene	25
K. Svidra	25
V. Rygelis	25
A. Rygeliene	25
M. Čeravyčius	15
K. Cernavyčienė	10
Jieva Budzeikiene	25
Ad. Dambrauckas	25
Rozė Dambrauckiene	25
P. Budzeika	25

\$5.00

Collinsville, Ill.:

V. J. Raudon	\$1.00
Ant. Murauckas	50
Aug. Ylart	25
Fr. Pranaitis	20

\$1.95

✕ Buvo \$64.75

Viso \$79.56

Nauji rasztai.

Lietuvos lenkų kantičkos. Sutaisė 1.-s. Bitėnai 1904. Pusl. 55. Prekė 15 k.

Šitoje knygutėje telpa 27 šmačeliai dainelių, kuriose autorius specialiai atsiduoda išjuokimui lietuvių mėgstančių pasirodyti dideliais ponais, vien tik tuom, kad moka lenkiškai šnekėti, nors tankiai geri lenka jų kalbos negalėtų suprasti lyginai kaip ir kyniškos arba japoniškos. — Eilutės, savo formoje, neperdaug yra gražios, bet kadangi jų autorius, matyt, buvo geri norai pasitarnauti savo vientaučiam tuom, kuom galėjo, ir tie norai yra nepektini, tai visgi knygutė yra verta perskaityti. Eilutės kartais ir gana juokingos.

Žydo pakuta arba griekas už paršo pavogimą. Išleido Mot. Zukaitis. New Britain, Conn. 1901. Pusl. 14. Prekė?

Cia yra jau seniai girdėta pasaka apie tulą suvalkiečių žydą, kaip jis pavogė paršą ir kaip paskui kankinamas saužinės už nuogėmę „tref“, pasimirė. Autorius, matyt didelis priešas darvinizmo, bando tą pusiau-paškvilį pritaikint prie mokslo, ku s tvirtina, jog žmogus tik per amžių bėgį išsiplėtojo iki dabartinio savo stovio, o ne tapė s tvertas iš syk. Vienok, nežiūrėnt į autorius vartojamus mitrius tarinius, jo raštelis išjo toks, kad maždaug protingesnis lietuvis darbinukas, į perskaitytes pamislys: koks tas autorius mulkis — jis išpeikia prietarus žydų, o nemato, kad ir jis pats yra paskendęs religiškame fanatizme, prietaujuose ir neapykančioje mokslo šviesos. Kokią tad naudą tokie raštpalaikiai gali atnešti žmonėms, kurie jau ir taip yra paskendę tamsybės miglose?

Dantis už Danti. A. Niemojevskio. Apyssaka. Shenandoah, Pa. „D. Vilties”

spaustuvėje. 1904. Pusl. 41.

A. Niemojevskis yra parašęs knygą lenkiškai, p. t. „Legendy”, kur gana sumaniai persitato tulus epizodus iš gyvenimo Kristaus. Vienu iš tokių epizodų yra ir „Dantis už Danti”. Geistina būtų, kad kas minėtų visą knygą išverstų lietuviškai. Ji būtų daug naudingesnė, negu kartais nors ir storos apysakos, bet tik tam kartui teuzimančioms skaitytoj.

Lietuvos Aidos (Klaenge aus Litauen). Išleista Tilžėje per Vilhelmą Storost, 1904. Pusl. 72. Prekė?

Šitame rinkinelyj telpa 55-kios lietuviškų dainų melodijos su dainomis arba kaip išleistoji sako — „aidos”. — Knyga labai svarbi mylėtojams mūsų tautiškos dainininkystės.

Henryk Sienkiewicz... Quo Vadis. Nerono laikų apysaka. Tomas pirmas. 1904. Shenandoah, Pa. „D. Vilties” spaustuvėje. Pusl. 278. Prekė?

Sienkevčius yra gana talentuotas romanistas. Jo raštai lietuviams dar mažai pažįstami, ir jie ištikrųjų dabar visų šalių romantiškąją literatūrą puošia. Bus gerai, kad ir mes igysime jo bent vieną veikalą savo kalboje — jeigu „D. Viltis” jį užbaigs. Vienok šiandien lietuviams dar nėra laiko, nė jie moka romansus skaityti. Reikalingesni yra raštai elementariškos pedagogijos — pavyzdin: geri elementoriai, pradinės paskaitimų knygutės, — kokias turi kitos tautos — populiarinės aritmetikos, istorijos, geografijos ir tt. Tai bent nors lietuviški vaikeliai išsi-mokytų prigulinčiai savo kalboje skaityt. Staugusiems lietuviams vėla neužginamai reikia knygų populiariskai moksliskų ir ypač tokių, kur skaitytoją užveda ant mislies, iš kur kyla žmogaus darbininko vargai ir nelaimės, ir kaip jas prašalint. Reikia raštų populiariskai gvildančių politiską ekonomiją, lafinančių žmo-

gaus protą. O tokių nėra ir nėra... ir menkai kas apie juos tesirupina. Anksti mums dar su romansais, kad šmėkla tam sos iš visų kampų mūsų gyvenime kyšo. Arba jeigu jau pratinant žmones prie skaitymo knygų su pagelba apysakų, tai reikėtų parinkt vertimams tam tikrus raštus, kurie pavidale apysakų užima ir podraug gvildo, tankiai labai svarbius, žmogaus gyvenime klausimus. Tas atneša ir naudą ir pasi-smogėjimą žmonijai. Vienok tenepamislina p. išleistojas „D. Vilties”, kad mes jo darbą peikiam. „Quo Vadis” savo vertės dėl mus nenustos. Mes tik sakom, kad kaip šiandien būtų reikalingiau mums daug kitokių raštų už romansus.

A. Russel Weeks... Karalių Širdis. Lietuviškai išguldė V. S. Shenandoah, Pa. „D. Vilties” spaustuvėje, 1904. Pusl. 37.

Ši apysakaitė parodo kokios yra nuozmios karalių širdis. Princas liepė pas savę atvesti kalinį, jauną vaikiuką, ziauriai sukankintą, ir norėjo išgauti kokius jis turėjo suokabininkus, kada šovė į Princą. Bet vaikiukas tiesiai jam atžeria, kad su niekšu nenori kalbėt. Vienok Princas nenusiminė. Jis moka buti tigru ir lape. Jis veidmainiskai pradeda skųsties vaikiukui, kaip jam sunkus gyvenimas, kaip jis myli šalį, kaip jo valdiniai nesupranta. Vaikiuko širdis atsilaidžia ir jis išduoda savo sądraugus. Princas prizada visiems dovanot ir už prisipažinimą vaikiuką čestija vynu. Bet nuo vyno kūdikis pastjra (mat buvo nuodai), o visus išduotuosius sušaudo. — Baisios karalių širdis!

Gui de Maupasant.. Draugai. Lietuviškai išguldė Jonas iš Parubežės. Shenandoah, Pa. „D. Vilties” spaustuvėje, 1904. Pusl. 29.

Trumpas paveikslėlis iš karės vokiečių su prancuzais, ku-

riame du prancuzai meškerio-tojai, besėdėdami ant upės kranto, išranda, kad karės ir valdžios yra nereikalingos. Jų filozofija liudnai išsipildo, nes besėdinčius umai vokiečiai užklumpa ir, nors visai nekal-tus, kaipo šnipus sušaudo.

Ewangelija Švento Matušo. Berlyne, 1904. Pusl. 63.

Psalmai Dowido. Berline. 1904. Pusl. 128.

Naujas Testamentas mūsų Viešpaties ir Išganytojo Jėzaus Kristaus ing lietuviškąją kalbą išverstas. Berlyne, 1904. Pusl. 480.

Viršui minėtas knygas išleido bibliška draugystė, Londone, kurios mieriu yra aprupinti visas tautas prigimtoje kalboje su senu ir nauju testamentu. Jeigu bibliška draugystė būtų išleidusi tas knygas dabartinėje lietuvių pataisytoje kalboje, t. y. gramatikoje ir rašyboje, ir tikram vertime, tai nieko nebūtų galima jai užmesti, bet dabar tos knygos išleistos nežinia kokioje rašyboje, gramatikoje ir vertime. Spaustuvei neturint tam tikrų raguotų raidžių, negalima parodyti čionai rašybos, kaipo ir gramatiškų klaidų, nenorint užimti bereikalo laikraštų vietą.

Vertimas yra visai atbulas. „Perskyrimas” pavadintas „paguldimu”, „išgydymas” — „pasveikinimu” (nuo pasveiko-pasveikti), „šviežias” — „nauju” ir „jaunu”; „kalbėdamas” — „bilodamas”; „kojump” ir tt.

Visą tą literatišką mišinį yra taisyęs ponas Eynar's, mokintojas ir puskunigis, iš Klaipėdos, kurį bibliška draugystė laiko kaipo geriausį lietuvišką mokslinčių Europoje (who is considered in Europe one of the best Lithuanian scholars), o kuris jau užmiršęs savo prigimtą kalbą.

Nuo Redakcijos.

Už korespondencijas ir apgarsinimus „Vienybės” redakcija neatsako.

Lietuviu tauta

senoveje ir sziadien.

Paraše J. Sliupas, M. D.

ANTRAS TOMAS.

• (Tęsa.)

Pati išveizda vokiškų žmogžudžių, apkaustytų nuo galvos iki žemės į geležis, gąsdino gyventojus. Visi ir visur žadėjo būti paklusnume, davė nuo savęs užstatinius ir ant paliepiamo krikštijosi. Kunigaikštis iš savo pusės žadėjo neatimti nuo gyventojų liuosybės, žemės, ir tik uždėjo ant jų kasmetinį mokestį.

Lengvai užkariavę tris provincijas, idant jas užlaikyti savose rankose, kryživiai atnaujino ir išplatino senas tvirtynes ir pylis Prusų. Tokiu būdu Varmijoje, ant upės Pasargos, netoli nuo Nerijos, pakilo pylis Braunsberg; ant upės Alnės (Allés), labai dailioj vietoje, gal but ant griuvėsių sostapylės reikio ir Kryvės, tapė įsteigta pylis Heilsberg. Bartnijoje tapė įsteigtos pylis Roessel, Bartenstein ir Schippenbeil (ant griuvėsių dviejų senoviškų pylių Prusų, beje sostapylių reikio ir Kryvės). Vakarinėje dalyje Natangijos, ten kur susibėga upės Kaukštė ir Pasmar, įsteigta pylis Kreuzburg.—Visos šitos pylis, pastytos rankomis prispaustųjų Prusų, tapė užgyvendintos Vokiečių, atvestų per Brunsviko kunigaikštį Otto ir apso-dintos kareiviais, idant užlaikyti Prusus pklusnume.

Dabar užstojo tikra verguvė dėl užkariautųjų Prusų. Neteko jie liuosybės, tiesos paveldėti turtus po tėvų ir artimų giminių. Negalėjo nieko nė pirkti nė parduoti be žinios ir valios kryživių valdžios. Garsesniems senovės didžiavyriams užginta dabar nešioti kokius—nors ženklus ricierių luomos. Per krikštams, nors jie ir butų geriausi katalikai, nevale buvo įstoti į dvasišką stoną. Meldė Prusai įvedimo kokių—nors tiesų: savų kurias jie turėjo pirm užpuolio kryživių vokiškų ar lenkiškų; bet jų meldimai ir skundimaisi ėjė per niek. Ant galo nežmoniškas pasielgimas Vokiečių iššaukė Prusų širdyse norą išsiluosuoti iš po jungo ir su sykiu karštą geismą gerai priešams atsikeršinti.

Čion Šventapelkis netikėtai stojosi jų pusininku ir apgyneju, kurs ėmė suprasti kryživių siekius, matydamas jų pasielgimą su užkariauta Prusų tauta, su vyskupu Kristijonu ir su susiedais. Jis persitikrino, kad kryživiams nerupėjo platin-ti Kristaus mokslą tarp stabmeldžių, bet sutverti sau galingą viešpatystę stabmeldžių šalyse, prie uztarimo ciesoriaus ir palaiminimo popiežiaus, po kam jau jie panaus ant žemių Pama-riškių kunigaikščių.

Teip pat saprotavo ir didis Lietuvos kunigaikštis Mindovė, kurs Kuršius ir Latvius, kaip šventapelkis Prusus, ketino paimti po savo sparnu nuo kraugeringų kryživių. Lenkų gi kunigaikščiai buvo tai žmogystos menkai išmanančios ir amžinai tarp savęs besivaidijančios; o prieg tam, kas atsieina Prusų, jie elgėsi lyg avinai laikomi kryživių už ragų ir pa-vejami Romos rimbu.

Šventapelkis, iš atsitikimų mokantis atminti ateitę, kaipo geras tėvynainis, padaro su Prusais slaptą sąryšį, o paskui nuo kryživių reikalauja dėl prispaustųjų teisingumo; landmeisteriui atmetus jo reikalavimus ir išvadinus jį vyliugiu bei kurstytoju liaudies, jis liepia Prusams nuvykti su skundu į

Romą, kur tuomsyk buvo didmistris Konradas iš Thueringen, bet kurs atvykus Prusų paslams neužilgo numirė, 21 d. liepos 1241 m. Po keletos savaitių numirė ir popiežius Gregoras IX. Kardinolų kollegija, tarp savęs besiedanti nesirupino apie reikalus kokių ten Prusų, ir todėl paslai jų dusaudami sugrižo be jokios patiekos ir ragino tautiečius gelbėdiesi, pasitikint saviems kardams.

Kunigaikštis Šventapelkis po pasikalbėjimų su landmeisteriu ir popiežiaus pasiuntiniu, Vilimu iš Modenos, fupinosi išrengti naujas savo pylis Sviečą ir Zartovice, įsteigtas ant Vyslos, iš dalies dėl surengimo kariumenės. Kada jau buvo susirengę į karę, jis paliepė sugauti ir nuplėsti plaukiančius Vysla kryživių laivus kuriuose vežė maistą į jų pylis, ir tuomi davė Prusams ženklą dėl sukylimo. Gyventojai Varmijos ir Natangijos visi griebėsi už kardo, vienbalsiai šaukdami „liuosybė mums, o mirtis Vokiečiams“, ir naikino viską, kas buvo krikščioniška. Visi naujai įsteigti miestai ir kaimai, ap-art Elbingos ir Balgos, buvo apimti ir sugriauti, o ricieriai ir gyventojai, jieškojusieji juose prieglaudos, išmušti. Netrukus Prusai su pasisekimu perkėlė savo kardą į Pamežaniją ir Kelmų žemę. Tad popiežiaus pasiuntinys gąsdino Šventapelkį prakeikimu, jei jie toliaus gelbės pakėlusius maistą Prusus. „Čionai eina ne apie mano interesus — atsakė kunigaikštis — bet tik apie Prusų liuosybę, kurios jie dovanai jieškojo Romoje; aš jieškojau liuosybės dėl nuvargintųjų pas zokono viršininkus, bet teip-gi nieko nelaimėjau; dabar atėjo teisinga valanda užmokesnio“.

Netrukus po pašnekai su pasiuntiniu, Šventapelkis persi-iria per Vyslą, paima pylį Gordin, sugauna vyliugišką savo brolių Samborą ir vienyjasi su Prusais, kurie jį aprenka savo vadu. Miestai Štum, Marienverder, Grudziąž ir kiti tapė paimti ir sugriauti, viename tik mušyje krito 4.000 kryživių, apart viešinčių, miesčionių ir valsčionių. Tikta miestuose: Torun, Kelme (Chelmno) ir Rasine kryživiai atrado prieglaudą dėl savęs. Jau kryživiai žaislyje buvo apleisti Prusų šalį. Užbaigę su Kelmų žeme, Prusai su Šventapelkiu įsiveržė į Mozuriją ir pakėlė viską naikindami atsiderė palei patį Plocką, kuris teip-gi su visa apygarda tapė nunaikintas. Bet čion jau buvo galas pasisekimo Šventapelkio.

Roma sudrebėjo. Visoje Vokietijoje ir Lenkijoje, paliepus popiežiui, bažnyčiose buvo kviečiami ricieriai į karžygą prieš „laukinius Prusus“, kurie nenorėjo kantriai kentėti mušimo kryživių, bet pasigriebę už kito galo lazdos ištraukė ją ir ėmė patys mušti savo priešus. Tai-gi garsinama buvo karžyga prieš didį ir protingą Šventapelkį, kurs, nežiurint ant susirenkančių ant jo galvos debesų, nusprendė kariauti, iki neliks ir ženkle kryživių viešpatystės. Bet nestojosi teip, kaip manė šis didis karžygys.

Vilimas iš Modenos surengė susivaziavimą kryživių su Lenkų kunigaikščiais: Kujavų Kazimieru ir Kališiaus (Didlenkijos) Przemislavu. Čia tapė nuspręsta nevesti su priešais tikros karės, bet tik kankinti juos pasalais užpuoliais ir prieš tam rupintis atskirti Šventapelkį nuo Prusų.

Nors Šventapelkio ant Vyslos pylis Zartovice buvo tvirtu padėjimu, bet už tai silpnai apžodiinta kareiviais, Zokono maršalkas, Dieterich v. Bernheim, tą laik Kelmėje uždarytas,
(Toliaus bus.)

Pasinaudokit.

Pittston, Pa. Dr. stė sv. Baltromiejaus Blaivininkų susirinkime 15 sausio nutarė permaitinti dr. stės vardą ant Sim. Daukanto, išmetę įstatų skyrių draudžiantį gerti svaigalus ir sumažino įstojimo mokesį iki \$1,00. Susirinkimas bus 12 Kovo 12:30 val. svetainėje 193 N. Main str. Skubytės vis prisirašyti, kol pigus įstojimas. Raš. J.P. Czepulis.

Pajieszkėjimai.

Pajieskau kriaučiaus mokančio dirbt prie žiponų (kotų), gaus mokėt pagal vertę. Tegul atsisaukia greit ant šio adreso: P. A. Jeshinskas, 96 Green str. Worcester, Mass.

Pajieskau dviejų draugų Antano ir Juozo Rudzevičių, kaimo ūkinių, Naumiesčio pav., Suvalkų gub. Meldžiu atsisaukti ant šio adreso:

Jonas Rūgis,
202 W. Washington str.,
Pana, Ill.

Pajieskau Ursulės Jozmanaitės, gyvenono prieš metą Bostone, Mass. Paėina iš Janapolės, paraptjos, Telšių pavieto, Kanno gub.

J. Bukantis,
96 Centre str., Kingston, Pa.

Reikalinga mergina, suprantanti restoracijos darbą, lietuvi, lenkė ar slovakė.

Jurgis Macevyčius,
136 E. Main str.,
Plymouth, Pa.

Daktaras provos,

JULIAN CZUPKA,
Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main st. Wilkes-Barre, Pa., kas diena.
31 Lackavana Avu. Scranton, Pa., Panedėleis ir Ketvergais nuo 6 iki 8 vaktais.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scrantuose ir teipgi pas skvairas paludymėjms (doviernastis) iš rupina Rosijoje ir Lietuvoj.

A. Maslauckas ir Sunus,**LIETUVISZKI PRABORIAI.**

Karietas ant vėselių, laidotuvių ir krikštynų. Vežimai perkrausty-mui ir t. t.

415 W. Main Street,
PLYMOUTH, PA.
Naujas Teleponas 7031.

Farmos!

Farmos! Farmos!
Lietuviai, kurie turite kiek kapito ir norite pirkti savas farmas čia pat New York'o steite, kur žemė gera, išdirbta ir su budinkais, yra dabar mano rankose ir norėčia kad tik lietuviams papultų; jau čia keli lietuviai turi savo farmas; prekę pigi ir duodasi ant išmokėjimo. Čia gspadoriai pelns su apvyniais, pienu, sviestu, kiaušiniams ir t. t.

Katrie norite darsinoti apie prekę ir didumą farmų, tai prašau rasyti pas mane lietuviškai, lenkiškai, ruskai, angliškai arba latviškai, o gausite atsakymą. Prašau įdėti uz 2 c. markę dėl atsakymo.

Geo Kleek, Peolville, N. Y.

Ne reklama!

Tiktai pranešimas brodams darbininkams, kad išėjo nauja, tinkanti socializmo agitacijai knygtė: „Dėl ko lieja žmogus prakaitą?“ (Socialisto knygynėlis Nr. 1), su paveikslėliais. Kaštuoja vienai 10c., 3 uz 25c., 7 uz 50c., 15 uz \$1,00. Teipgi gaunama įvairiose kalbose socialistiškų ir revoliucijinių raštų ir laikraščių. Dėl atsakymo įdėkit uz 2c. markutę. Atsisaukit pas:

J. O. Szirvydas,
401 E. Main str.
Plymouth, Pa.

Prašalnimas spuogų.

Paskutinėse kelete dienų yra vedami tarpe daktarų gairvų ginčai, kurie užėmė laikraščių skiltis. Vieni stygavojo, kad reikia prašalinti nuo kaklo spuogus, kiti priešinosi tam. Tvirtina, kad spuogai ant kaklo yra sėdėnemis diegų tokių ligų, kaip pneumonia ir difterija. Tas pats lytisi ir prie pilvo, bet negalima rast tokio, kurs velytų sau, kad tą organą išimt. Sveikas pilvas lengvai atsikrato nuo visokių bakterijų; tokiam karte nieko nėra lengvesnio, kaip užlaikyti pilvą tolydinioje sveikatoje. Trinerio Amerikoniškasis Elikširas Karčiojo Vyno yra tam geriausiu vaistu. Sutaisytas iš gryno vynuogių vyno ir šaknelių, laisvai žlebčiojasi, o visų pirmu sudrutina pilvą ir vidurius. Diegai ligų tampa su-naikinti, ir darosi naujas bei riebus kraujas. Stoka apetito, nusilpimas, abejonės, išsekimai, spuogai, sumenkimai, ir visokie paliegimai, kur ugis pajėgų butinai reikalingas, gydosi per sudrutinimą pilvo. Trinerio Amerikoniškasis Elikširas Karčiojo Vyno privalo but vartojamas. Aptiekose. Juozapas Triner, 799 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

LIETUVISKAS KRIAUCIUS**Kaz. Milišauskas**

285 E. Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Padaro steliuotus siutus pagal naująsią madą, puikiai tinkamus, dručiai ir už prieinamą prekę. Senus siutus pertaiso ir išcystyja. Darbas visados atsakantis kiekvienam patiks.

Visai pigiai!

Kas prisius vieną dolerį ir penkių žmonių adresus, tas gaus 4 abrozus; Ruskiu su Japonija karė, Krazių skerdyne ir dą 2 puikius abrozus.

Mes turime sklodą pikioerukų žiuronių su žiuronu ir visokių puikiausių ir pigiausių abrozų. Ant atsakymo prisiuskite dvi centinias stampas. Adresuokite teip:

J. F. Rack,

Bx 110, Port Washington, Wis.

Naujausios knygos:

Apie konstituciją - 15c
Seniems kanauininkams ir pralotams, klebonams ir jauniems kamendontams - 10c
Už ką mes lenkams turim but dėkingi - 15c
Tėvynainių giesmės - 15c
Jozapa Miglovaras rasztai - 10c
Spartakas, apysaka iš vergų sukėlimo gadynės - 20c
Gyvenimo laszai - 15c
Jaunikaiciams dienos - 20c
Spauda leista - 2c
Dziova ir kova su ja - 30c.
Tautiškas atgijimas lietuvių ir kitų tautų - 20c.
Dykaviečių apmedžiavimas patarmės ukininkams - 30c.
Trumpa visatina Istorija dalis I senovės Istorija - 25c.
Sodžiaus vaizdelei apysakutė iš sodziu gyvenimo - 5c.
Paprasti rakandai ir išdarbiai iš šakų - 25c.
Kaip reik pinti rečkas, baldai ir kiti pinamieje daiktai - 30c.
Ką ir kaip kai-kurio amatai dirba dalis I - 20c.
Pranašavimai Michaldos karalienės iš Sabbos - 15c.
Pragaro gilmės juokingas aprašymas apie kankynes pragaro - 15c.
Darbininkų Balsas No. 1 2 3, ir 4 1904 po - 15c.
Girtuoklų Adynos - 10c.
Kunigo naudą velniai gauda - 5c.
Davatų gadžinkos. - 15c
Zolynas Juškos antra dalis nuo E. iki J. Plačei išaiškinta - 2,00
Ašis (apysaka iš darbininkų gyvenimo). - 5c
Prie žydų klausimo - 5c
Kovoje už laisvę, (drama 3 veikmėse). - 10c
Viennos revoliucija 1848'm. - 10c
Komunistų manifestas. - 20c
Darbininkų Balsas. - 15c
Naujes/Lietuviškas Kalbomokslis Dovanėle vaikams ir sodiečiams - 25c.
Pašiskaityk skriaudžemas lietuvi! - 10c
Vaina Maskolių su Japonais - 5c.
Naujes vėjas paputė - 3c
Lietuvos lenku kantičkos - 15c
Darbininku Balsas No 7 1904 - 15c

Adresuokit:

J. J. PAUKSZTIS & CO.

224 E. Main St.
PLYMOUTH, PA.

J. Stravinckas,

549 Main str. Edwardsville, Pa.
Laikau puikioje vietoje Saluną, užlaikau puikiausius gėrymus, alų, arielką, vyną ir skaniausius cigarus. Nepamirškite atsilankyt pas savo tautietį.

STUBOS ANT PARDAVIMO:

DUBELTAVA STUBA ANT Willow st.
DVI DUBELTAVOS STUBOS ANT Real Road st.,
(priešai Nr 12 Bredhes).

PIGIAI ANT PARDAVIMO IR LENGVŲ ĮŠLYGŲ.

Jeigu nori pirkti arba pamatyti, kreipkitės pas:

D. L. J. Crewelling.

ATT. AT LOW.

SPRY BLOCK. PLYMOUTH, PA.